

Звіт про діяльність Фундації «Відкритий Діалог» за 2018 рік

Дані про Фундацію:

- a) Назва: ФУНДАЦІЯ «ВІДКРИТИЙ ДІАЛОГ»
- b) Місце розташування, адреса: 00-580 м. ВАРШАВА, АЛ. ШУХА, 11А/21
- c) Дата внесення до Державного судового реєстру: 12.04.2010 р.
- d) KRS: 0000353754, REGON: 060615226
- e) Дані щодо Членів Правління Фундації відповідно до актуального запису в судовому реєстрі:

Ім'я та прізвище:

Людмила Козловська – Голова Правління

f) Мета Фундації – захист прав людини і підтримка демократії та верховенства права шляхом:

- діяльності на користь розвитку ініціатив, рухів і громадянського суспільства, зокрема, в країнах, які входили до складу колишнього СРСР, – на підставі досвіду системної трансформації Республіки Польща, а також цінностей і стандартів функціонування суспільного життя в країнах-членах Європейського Союзу;
- діяльності на користь формування партнерства між Республікою Польща та іншими країнами, зокрема, вказаними в пункті 1, а також між громадянами цих країн;
- діяльності на користь співпраці в сфері інтеграції ініціатив, рухів, громадянського суспільства і держав, зокрема, вказаних в пункті 1, з іншими суб'єктами міжнародного права;
- діяльності на користь змін, які мають на меті забезпечити громадянам, зокрема, країн, вказаних в пункті 1, рівні шанси у їхньому інтелектуальному, професійному, соціальному і культурному розвитку, і повне користування громадянськими правами, зокрема, політичною активністю;
- діяльності на користь безпеки і громадського порядку, розвитку самоуправління, освіти, культури, захисту здоров'я і підвищення доступності, а також покращення стандартів функціонування інших публічних послуг.

2. Принципи, форми і сфера статутної діяльності із зазначенням реалізації статутних цілей:

2.1 Сфера діяльності:

1. вивчення та аналіз випадків порушення прав людини, особливо громадянських прав і права на захист від переслідування, і соціальних явищ, також на підставі емпіричних даних, їх синтез і накопичення в базах даних, і надання їх у вигляді аналізів, звітів, презентацій, інфографіки, мультимедійних засобів і розробок іншого роду;

---

2. популяризація, зокрема серед політичних діячів, органів державної адміністрації та самоуправління, міжнародних організацій і в середовищі, яке формує думку, в засобах

масової інформації та в соціальних мережах, зокрема, в формі фотографій, записів та записів трансляцій, фільмів, заяв, статей та інтерв'ю, проблематики, вказаної в §7, а також зібраної Фундацією, зокрема, в формах, вказаних в пункті 1, і досягнень Фундації в сфері, передбаченій її статутними цілями;

3. організація та проведення тренінгів, майстер-класів, семінарів та конференцій, зокрема, для фізичних осіб, підприємств, державних установ і органів самоврядування, студентського самоврядування, професійного самоврядування, організацій роботодавців, професійних і релігійних спілок, громадських рухів і політичних угруповань, а також неурядових організацій в сфері, передбаченій статутними цілями Фундації;

4. консалтинг для фізичних осіб, підприємців, державних установ та органів самоврядування, студентського самоврядування, професійного самоврядування, організацій роботодавців, професійних і релігійних спілок, громадських рухів і політичних угруповань, а також неурядових організацій в сфері, передбаченій статутними цілями Фундації;

5. організація публічних зібрань, зокрема, маніфестацій і акцій протесту, а також благодійних заходів, аукціонів, виставок, вернісажів, подій, рекламних акцій і музичних концертів та інших заходів у сфері, передбаченій статутними цілями Фундації;

6. видавнича діяльність;

7. надання фінансової, матеріальної, правової та організаційної допомоги підприємствам, державним установам та органам самоврядування, професійного самоврядування, організаціям роботодавців, профспілок, релігійних об'єднань, громадських рухів і політичних угруповань, а також неурядовим організаціям і фізичним особам, зокрема особам, які потребують гуманітарної та медичної допомоги, шляхом організації медичних тренінгів і навчання у сфері надання першої допомоги, в рамках і відповідно до чинних положень законодавства, також кваліфікованими особами;

8. створення стипендіальних програм та фондів, а також фінансування стипендій для особливо обдарованих, соціально активних дітей, молоді та студентів, для репресованих осіб або осіб, які перебувають у складній матеріальній ситуації;

9. організація спостережних місій, зокрема спостережних місій на виборах, і ознайомчих візитів у сфері, передбаченій статутними цілями Фундації;

10. придбання обладнання, устаткування та матеріалів, а також послуг, які слугують для реалізації статутних цілей Фундації, і безкоштовна передача або надання їх фізичним особам та іншим суб'єктам, що діють у сфері, передбаченій статутними цілями Фундації.

2.2 Реалізація цілей у 2018 році:

Відносини Польща/ЄС – Україна, польсько-українська співпраця

Фундація продовжувала розпочаті раніше дії на користь підтримки польсько-українського діалогу.

У травні 2018 року ми підтримали організацію дня польсько-української солідарності на площі Пилсудського у Варшаві. Його учасники вшанували пам'ять українського генерала Марка Безручка, героя польсько-більшовицької війни 1920 року, та його воїнів, які спочивають на православному цвинтарі на території району Воля. Ми також оголосили про відновлення ініціативи зі створення вулиці Героїв Майдану у Варшаві (розпочинаючи повторний збір підписів під петицією до міської влади; ця вулиця повинна з'явитися поруч зі сквером Тараса Шевченка та посольством Росії). Захід доповнив концерт українського барда Віктора Річки – важко пораненого учасника Майдану. Він, у рамках програми допомоги пораненим, був госпіталізований у Польщі, а пізніше перевіз сюди свою сім'ю. З нагоди нещодавнього Дня вишиванки були також представлені українські національні костюми, в яких з'явилися діти – учасники шкільного хору української школи «Материнка» у Варшаві. Під час нього організатори згадали 74-ту річницю сталінських депортацій кримських татар з Криму до Середньої Азії, Помаранчеву революцію і Євромайдан, агресію Росії проти України і окупацію, яка відбулася слідом, операції по наданню допомоги, організовані з Польщі для України. На мітингу зібралося близько 200 чоловік – друзів України та українців, які проживають у Варшаві. У процесі святкування виступили, зокрема, Єжи Рейт – перший президент Союзу українців у Польщі, Марчін Свенцицький та Міхал Щерба – депутати Сейму Республіки Польща, які були першими польськими політиками, що з'явилися на київському Майдані Незалежності в листопаді 2013 року, Бартош Крамек і Йоанна Цупер з Фундації «Відкритий Діалог», Каєтан Врублевський з організації «Громадянська солідарність в дії» та представник Посла України в Польщі – Юлія Бородій.

Діяльність у цій галузі залишалася складною через зростаюче з 2015 року загострення суперечок стосовно історичної пам'яті обох націй. Фундація виступала проти представлення польською владою, в основному, темного боку польсько-української історії та взаємин. Ми також вказали на небезпеки, пов'язані з руйнуванням пам'ятних місць в обох країнах, природа яких змушує розглядати їх як зовнішній (російський) вплив.

Підтримка реформ і захисту прав людини в Україні

У звітному році Фундація захищала переслідуваних громадських активістів і виступала проти широко розповсюдженого зловживання владою. Фундація засудила, зокрема застосування сили для знесення наметового містечка біля Верховної Ради України в Києві 3 березня 2018 року. У цей день була припинена (за допомогою поліції та Національної гвардії) тривала, соціальна акція протесту, спрямована на зміну закону про вибори, зняття парламентського імунітету та створення антикорупційного суду. В результаті операції багато протестувальників отримали поранення, проти журналістів було застосовано силу, було проведено понад 100 довільних затримань. Ліквідація наметового містечка відбулася незаконно – у поліції був лише ордер на обшук його території.

Разом із низкою українських неурядових організацій та окремими активістами ми порушили тему все більш жорстких нападок на українських антикорупційних активістів. У листопаді 2018 року Фундація приєдналася до заяви Коаліції на захист громадянського суспільства в зв'язку з вбивством херсонської активістки Катерини Гандзюк. У рамках цього ми вимагали відставки керівництва поліції в Херсоні, генерального прокурора України Юрія Луценка та міністра внутрішніх справ Арсена Авакова (яких широко критикують за терпимість до корупції, пасивність і неефективність підпорядкованих їм структур і часто навіть причетність до нападок на цивільних активістів). Ба більше, ми вимагали провести ефективне розслідування вбивства Катерини Гандзюк (а раніше київської активістки Ірини Ноздровської) та сотні інших нападок на активістів по всій країні за останні роки. Точно також ми вимагали – разом з коаліцією

українських неурядових організацій – публічний звіт про стан розслідування вбивства журналіста Павла Шеремети в 2016 році. Це було викликано відсутністю результатів і прогресу в цій справі, що сумно і характерно для українських правоохоронних органів, незважаючи на політичні заяви щодо повної участі та особливого спостереження за процесом (зокрема, самим президентом Петром Порошенком).

У рамках «Правозахисного порядку денного» ми також виступили проти законодавчих планів, пов'язаних з проектом, так званого Закону «Про іноземних агентів» (за російським зразком), який, на думку правозахисників, може бути використано для придушення громадських організацій, що критикують владу.

Фундація продовжувала відстежувати ситуацію зі збільшенням числа політичних біженців з інших пострадянських країн в Україні (включно з Росією та Казахстаном) зокрема щодо захисту, який надається їм українською владою, включно з тривалими провадженнями у справах біженців. Ми також зі стурбованістю спостерігали за активністю казахстанських служб на території України стосовно біженців з цієї країни.

Порушення прав людини в Криму й українські політв'язні в Росії

Продовжено діяльність, яка проводиться в рамках міжнародної кампанії #LetMyPeopleGo, ініційованої Centre For Civil Liberties / Euromaidan SOS (Центром громадянських свобод), а також Українською Гельсінською спілкою з прав людини, Euromaidan Press, People in Need, Євромайданом Варшава, Міністерством закордонних справ України.

У липні 2018 року в шведському незалежному видавництві «Ariel Förlag», яке спеціалізується на популяризації сучасних тем, пов'язаних зі Східною Європою, була опублікована на основі звітів Фундації «Відкритий Діалог» за 2014-2015 роки історія українського режисера та кримського активіста Олега Сенцова, політв'язня на території Росії.

У листопаді 2018 року разом із кількома іншими організаціями (в рамках платформи «Правозахисний порядок денний») ми опублікували заяву про переслідування адвокатів російською окупаційною владою в Криму. Вона стосувалася здебільшого Еміля Курбедінова, Едема Семедляєва та Лілі Гемеджі, а також Ділявера Меметова – координатора громадської організації «Кримська солідарність». Вони належать до невеликої групи місцевих адвокатів, які послідовно працюють над політично мотивованими справами, захищаючи, зокрема, переслідуваних кримських татар. Російська влада придушує не лише татарську громаду, яка виступає проти окупації, але й адвокатів, що представляють їх – приводом найчастіше є звинувачення в екстремізмі та тероризмі.

Місяцем раніше, в жовтні 2018 року Фундація «Відкритий Діалог» та інші організації, об'єднані в рамках «Правозахисного порядку денного» звернулися за дозволом на виїзд із Криму для госпіталізації Миколи Семени – тяжкохворого українського журналіста, який співпрацює з Radio Free Europe / Radio Liberty. Окупаційна влада фактично перешкоджала його журналістській діяльності, а потім відмовила йому у виїзді в зв'язку з вироком за «публічне підбурювання до порушення територіальної цілісності Росії».

У грудні 2018 року ми зробили заяву у справі про використання адміністративного арешту як методу репресій проти адвоката Еміля Курбедінова та російського активіста Лева Пономарьова (на якого це покарання було накладено за заклик до участі в соціальних акціях протесту в Інтернеті). Лев Пономарьов також був одним з ініціаторів листа російських правозахисників, які

виступали проти висунення представника Росії Олександра Прокопчука на пост президента Інтерполу.

Наприкінці року ми також звернулися разом із низкою українських організацій до Ради Безпеки ООН з вимогою відреагувати на ескалацію напруженості, пов'язану з атаками російського флоту на українські кораблі в Азовському морі: 25 листопада 2018 року нічим неспровоковані російські сили відкрили вогонь і захопили 23 українських моряків.

Фундація тісно співпрацювала в цій галузі, зокрема, з українським об'єднанням сімей в'язнів Кремля, ув'язненими адвокатами та Центром громадянських свобод.

Захист прав людини в Казахстані

Завдяки співпраці з Італійською федерацією з прав людини (Italian Federation for Human Rights, FIDU) і українськими неурядовими організаціями, після кількарічної перерви вдалося відновити механізм моніторингу ситуації в Казахстані за участі іноземних правозахисників. Фундація підтримувала задля цієї мети місію, організовану Італійською федерацією з прав людини від квітня до кінця 2018 року.

У цих місяцях також взяли участь правозахисники та політики з України та країн ЄС, які цікавляться цією темою. 15 травня 2018 року в Brussels Press Club у Брюсселі Фундація спільно з Італійською федерацією з прав людини організувала пресконференцію, присвячену презентації звіту про першу спостережну місію в Казахстані (14-17 квітня 2018 року), в якій взяли участь Антоніо Станго, голова Федерації, та польський депутат Марчін Свенцицький.

У рамках цієї співпраці в 2018 році було організовано загалом 11 місій до Казахстану, що фінансуються Італійською федерацією з прав людини. У місіях брали участь, зокрема, парламентарі з Польщі, Італії та Швейцарії, а також українські активісти та експерти, пов'язані з організаціями «Vostok-SOS», Харківським інститутом соціальних та Інститутом масової інформації. Місцевими партнерами в Казахстані були Казахстанське міжнародне бюро з прав людини і дотримання законності (Kazakhstan International Bureau for Human Rights and Rule of Law), ініціатива «Сім'ї проти тортур» і організація «Ar-Rukh-Hak».

Місії повинні були, насамперед, контролювати судові процеси, які вважаються політичними, зустрічатися з жертвами переслідувань, їхніми сім'ями і адвокатами, а також із представниками влади. Здебільшого делегації побували в найбільших містах різних регіонів країни: Алмати, Актау, Караганді, Астані, Уральську, Шимкенті, Усть-Каменогорську, Павлодарі.

Члени місії спостерігали загалом за 95 судовими процесами, що стосувалися переслідувань учасників протестів проти політики уряду та демонстрацій на захист прав людини, репресій проти опозиційних блогерів, правозахисників, адвокатів, які захищають їх і членів їхніх сімей.

Звіти про місії були представлені міжнародному співтовариству в рамках пропагандистської діяльності Фундації. Основні випадки порушення прав людини в Казахстані в звітному році зазначені в спеціальному розділі в цьому звіті.

Захист верховенства права в Польщі

У першій половині звітнього року Фундація організувала, поміж іншого, поїздки представників, так званої Вуличної опозиції в Польщі до Парламентської асамблеї Ради Європи в Страсбурзі.

У січні 2018 року делегацію Фундації на чолі з Головою Правління Людмилою Козловською склали активісти Роберт Хойда (Відкритий громадський клуб «Przystąpienie»), Анна Прус (Загальнопольський страйк жінок) і Антоніо Станго, Президент Італійської федерації з прав людини. Окрім серії окремих зустрічей із представниками дипломатичних місій, Офісом комісара Ради Європи з прав людини та національними делегатами (парламентарями окремих країн-членів – від України до Великобританії та Іспанії), разом із Петрою де Суттер (бельгійський Сенат, «Партія Зелених») і Франком Швабе (Бундестаг, SPD) ми організували захід, присвячений ситуації в Польщі, під назвою «*Government Against the Rule of Law, Civil Society and Independent Media in Poland*».

Проект резолюції у справі про нападки на громадські організації та ЗМІ в Польщі, над яким ми в цей час працювали, посилався, зокрема, на старіші документи – включно з жовтневою декларацією про посягання на верховенство права та НДО в Польщі. За цей час було прийнято також проект резолюції під назвою «*Civil liberties in Poland, Ukraine and the Republic of Moldova must be preserved*», внесений британським депутатом Олександром Генрі Скрімджером, графом Данді. Асамблея вже в липні 2017 року займалася питаннями незалежності судової влади та прав жінок у Польщі.

Потім, 28 січня 2018 року, під час відкритої зустрічі в «ООК «Przystąpienie» Людмила Козловська розповідала про міжнародну діяльність Фундації, захист верховенства права в Польщі та за кордоном, а також функціонування європейських і міжнародних інститутів у інтерв'ю з Робертом Хойдою.

27 травня 2018 року під час саміту Парламентської асамблеї НАТО у Варшаві Фундація «Відкритий Діалог» спільно з ініціативою «Громадянська солідарність в дії» (OSA) організувала відкриту зустріч членів голландської делегації в Асамблеї з польськими активістами, які захищають верховенство права, і представниками інвалідів, які закінчили в той день свій багатоденний протест в Сеймі. У зустрічі взяли участь голландські депутати від різних політичних груп: Хан тен Брук (глава делегації), Бастіан ван Апелдорн, Саліма Белхадж, Франк ван Каппен, Герман Шапер і Янні Вліетстра. Громадські активісти звернулися до них за підтримкою, щоб Європейська комісія передала клопотання до Європейського суду, який повинен був призупинити заміну багатьох суддів Верховного суду політично залежними наступниками.

Під час літньої сесії Парламентської асамблеї РЄ (червень 2018 року) про неконституційне руйнування демократичних інститутів і зазіхання на цивільні права в Польщі розповідав Бартош Крамек, Голова Ради Фундації, та польські активісти вуличного руху Аркадіуш Щурек («Громадянська солідарність в дії», «Громадяни Польщі») і Юлія Валецька («Громадянський дозор»). Під час місії ми прагнули припинити повне підпорядкування польських судів органам виконавчої та законодавчої влади, що повинно було бути викликано новим законом «Про Верховний суд», який звільнить близько 40% суддів і призначить політичних кандидатів на вакантні посади. Під час переговорів з національними парламентарями та дипломатичними представництвами країн ЄС ми наголошували на необхідності порушення справи в Суді ЄС щодо закону «Про Верховний суд» і підтримки процедури, передбаченої в статті 7 Договору про ЄС.

Разом із конфліктом з польським урядом, який триває з середини 2017 року, додатковим імпульсом у цій галузі стало визнання Людмили Козловської особою, яка загрожує безпеці держави, та подальше внесення її даних в національний список небажаних осіб і до Шенгенської інформаційної системи (SIS) 31 липня 2018 року. Це призвело до її

короткострокового вигнання з території ЄС в Україну, що згодом було подолано шляхом видачі Людмили Козловської серії віз і права на в'їзд до інших європейських країн, крім Польщі: Німеччини, Бельгії, Франції, Великобританії та Швейцарії.

Ці рішення були мотивовані політичним характером дій польської влади (а також потенційним порушенням законодавства ЄС) і дозволили Фундації продовжити свою діяльність на міжнародному форумі. Вони також викликали збільшення інтересу до діяльності Фундації та ситуації в Польщі в другій половині 2018 року. З цією метою ми використали численні запрошення для участі в заходах, присвячених кризі ліберальної демократії, популізму, націоналізму та нападкам на європейські цінності, демократію та верховенство права в Польщі та Угорщині.

13.09.2018 Людмила Козловська виступила на парламентських дебатах у німецькому бундестазі в Берліні щодо питання про кризу верховенства права в Польщі.

26.09.2018 на запрошення голови Групи ALDE в Європейському парламенті Гі Верхофстадта, Людмила Козловська виступила на їхньому відкритому засіданні в приміщенні Парламенту в Брюсселі.

З 4.10 – 6.10.2018 Людмила Козловська провела серію зустрічей зі ЗМІ, польськими активістами, об'єднаними в організації «KOD UK», а також в експертних і академічних колах у Лондоні.

08.10.2018 Людмила Козловська взяла участь у двох дебатах на Парламентській асамблеї Ради Європи в Страсбурзі, Франція. Вони стосувалися нападок на правозахисників і загрози захисту прав людини, пов'язаної з руйнуванням верховенства права в Польщі. 12 жовтня 31 член Парламентської Асамблеї вніс клопотання про резолюцію під назвою «*Misuse of the Schengen system by Council of Europe member States as a politically motivated sanction*».

22.11.2018 Людмила Козловська разом із професором Марчіном Матчаком з Варшавського університету та Габором Шейрінгом з Кембриджського університету виступила в Палаті громад Великобританії в Лондоні на парламентських дебатах щодо ситуації в Польщі та Угорщині. Дебати, модератором яких виступив член Палати громад Алекс Собель, були організовані Foreign Policy Centre.

23.11.2018 під час Форуму ООН з прав людини, демократії та верховенства права в штаб-квартирі ООН в Женеві Людмила Козловська провела дискусійну панель під назвою «*Changing role of parliaments in defending human rights and the rule of law*».

Вигнання Людмили Козловської призвело до протестів у польському та європейському соціальному, медіа та політичному просторі. Вуличні протести проти вигнання проводилися 23.08.2018 в кількох польських і європейських містах, а думку щодо цього висловили, зокрема, українські парламентарії та правозахисники, групи ALDE і S&D в Європейському парламенті, омбудсмен, Гельсінський фонд з прав людини і президент Лех Валенса, який ініціював відкритий лист і петицію, підписану десятками громадських діячів і більше як 30 000 користувачів Інтернету.

Протидія та дипломатичні протести польського уряду з метою унеможливити повернення Людмили Козловської до ЄС набули розголосоу, але не принесли результатів. У жовтні 2018 року Людмила Козловська подала клопотання про дозвіл на постійне проживання в Бельгії.

У суперечці з міністром закордонних справ, яка триває з серпня 2017 року, Районний суд столичного міста Варшави 17.04.2018 вирішив відхилити скаргу голови МЗС на попереднє рішення суду (від 07.12.2017) щодо відмови у встановленні зовнішнього управління в нашій організації. Це рішення набуло чинності в наступні тижні, остаточно завершивши судовий спір, ініційований текстом Голови Ради Фундації Бартоша Крамека від 21.07.2017. У цьому тексті Бартош Крамек представив методи громадянської непокори, які можуть бути використані в разі посягання на конституційний лад в Польщі з боку парламентської більшості, уряду та Президента. Суд повністю підтримав позицію Фундації, вказавши, зокрема, на такі факти:

- Міністерство закордонних справ не виявило яких-небудь конкретних порушень закону з боку Правління Фундації;
- Журналістська діяльність Голови Ради Фундації не є порушенням закону;
- Конституція РП гарантує свободу слова, зокрема право висловлювати свої погляди, а також право на зібрання та об'єднання (тобто на свободу діяльності неурядових організацій).

Впродовж усього 2018 року ми також спільно організовували регулярні зустрічі, котрі пов'язують кола польських громадських активістів, що захищають Конституцію, з представниками дипломатичного корпусу в Варшаві.

Аналітична та інформаційна діяльність

Основними темами звітів та інших розробок Фундації в 2018 році були:

1. Порушення прав людини в Казахстані (з акцентом на ситуацію з політв'язнями і переслідуванням учасників мирних антиурядових акцій протесту);
2. Використання механізмів Інтерполу авторитарними державами для переслідування осіб, визначених ними як політичних супротивників, або осіб, пов'язаних з ними; невідгидних для недемократичної влади;
3. Кампанія Let My People Go – ситуація зі збільшенням кількості українських політичних в'язнів у Росії;
4. Нападки на українських громадських активістів та політичних діячів, які в результаті своєї антикорупційної діяльності стикалися з нападками з боку політичних і олігархічних структур в державі, правоохоронних органів і служб безпеки;
5. Переслідування правозахисників та інших представників громадянського суспільства, а також опозиційних політиків, незалежних журналістів та учасників антиурядових акцій протесту в Молдові;
6. Захист адвокатів, які займаються політичними питаннями (зокрема захисників жертв тортур і політичних в'язнів) в недемократичних країнах і на окупованих територіях;
7. Введення персональних санкцій на основі європейського закону Магнітського проти посадових осіб з Росії та інших країн як метод запобігання безкарності за порушення прав людини в світі;
8. Стан верховенства права та нападки на громадянське суспільство в Польщі в світлі протестів на захист Конституції РП, яку порушує парламентська більшість, уряд і Президент, які належать до партії Право і Справедливість.

Розробки Фундації були представлені і обговорювалися в рамках описаної нижче лобістської діяльності.

З усіма звітами та розробками можна ознайомитися на веб-сайті Фундації: <http://odfoundation.eu/> (сторінка ведеться польською, англійською, російською та українською мовами).

Фундація також здійснювала інтенсивну комунікацію в польських та закордонних засобах масової інформації та соціальних мережах, у яких вона має офіційні профілі на порталах Facebook: <https://www.facebook.com/OpenDialogFoundation/>, <https://www.facebook.com/ODFUKR/> (профіль, адресований східному читачу) і Twitter: <https://twitter.com/ODFoundation>

Лобістська діяльність (пропагандистська; *advocacy*)

Як і в попередні роки, ця діяльність координувалася офісами Фундації в Брюсселі і – зокрема, в аспекті, що стосується ситуації в Польщі – у Варшаві. Її інструментами залишалось співробітництво з парламентарями з країн ЄС та депутатами Європейського парламенту на максимально високому рівні. Фундація також підтримувала інтенсивні відносини з низкою союзних інституцій, інших міжнародних організацій та дипломатичних місій.

Представники Фундації брали участь у найбільш важливих сесіях на зустрічах низки міжнародних установ в Брюсселі/Страсбурзі (Європейський Парламент), Страсбурзі (Парламентські збори Ради Європи), Відні (Парламентські збори Організації безпеки та співробітництва в Європі) і Женеві (ООН – в рамках сесії Ради з прав людини), а також національних парламентах європейських країн.

У звітному році тема, пов'язана з верховенством права в Польщі, стала однією з основних (навіть важливішою, ніж у попередньому році) тем пропагандистської діяльності Фундації (докладніше представлена у розділі під назвою «Захист верховенства права в Польщі» цього звіту). Це було пов'язано, як із необхідністю захищати саму Фундацію, яка зазнала нападок від польської влади разом із авторитарним урядом у Казахстані і олігархічним режимом в Молдові, так і з необхідністю продовжувати діяльність для інших груп і людей, переслідуваних у Польщі. У зв'язку з численними пропагандистськими нападками ми також були змушені постійно пояснювати обставини та спростовувати численні звинувачення, засновані на помилковій і підтасованій інформації, метою якої є завдати шкоди репутації Фундації та особам, пов'язаним з нею.

Це призвело до реального розширення спектра діяльності Фундації, яка, крім провадження дій, пов'язаних з правами людини на території колишнього СРСР, також почала функціонувати в галузях, що стосуються проблем всередині ЄС і західного світу (в широкому сенсі). До них, перш за все, належить криза ліберальної демократії, пов'язана з викликами, що постали перед нею через відродження популістських і націоналістичних сил на Заході, а, отже, і його внутрішні проблеми.

Виступаючи на захист верховенства права в Польщі, ми пригадували також поіменно конкретні організації та осіб, які постраждали та яких переслідують за політичними мотивами, зокрема рух «Громадяни Польщі», активістку Варшавського страйку жінок Юстину Бутримович, суддів Ігоря Тулею, Вальдемара Журека та Домініка Чешкевіча, опозиційних політиків Юзефа Пініора і Станіслава Гавловського, білоруського співробітника польського державного телеканалу «Белсат» Івана Шило.

Фундація продовжувала здійснювати моніторинг і пропагувати на європейському та міжнародному рівні, аби привернути увагу до системних проблем порушень прав людини і окремих індивідуальних випадків порушень. У зв'язку з ситуацією в Казахстані, це були, зокрема, справи ув'язнених активістів (Макса Бокаєва, Арона Атабека, Саната Букенова, Едіге Батирова, Махамбета Абжана, Ержана Оразалінова, Вадима Курамшина), осіб, підозрюваних у зв'язках із лідером опозиції Мухтаром Аблязовим (Мухтара Джакішева, Муратхана Токмаді, Іскандера Єрімбетова), жертв, репресивної психіатрії (Ардак Ашим, Наталії Уласик), членів і прихильників опозиційного руху «Демократичний вибір Казахстану» (Асета Нуржаубая, Кенжебека Абішева, Алмата Жумагулова), журналістів (Асета Матаєва, Ярослава Голишкіна), профспілкових активістів (Аміна Елеусінова, Нурбек Кушакбаєва) та користувачів соціальних мереж (Саната Досова, Руслана Гінатулліна, Ігоря Чуприна та Ігоря Сичова).

Ми кілька разів створювали і оновлювали список політв'язнів, представляючи його потім організаціям ЄС, ООН, ОБСЄ, Раді Європи та національним парламентам, вимагаючи тиску на уряд Казахстану з метою їх звільнення. Так само ми намагалися привернути увагу до прав жертв тортур.

Співпрацюючи з Італійської федерацією з прав людини, Фундація продовжувала свою діяльність за права людини та верховенство права в Молдові, як і раніше виступаючи на захист, зокрема, адвокатів Анни Урсакі й Едуарда Руденко, бізнесмена і філантропа Олександра Македона, також активіста Григоре Петренко, суддів Домніки Маноле, Доріна Мунтяну та Марини Антон, водія, який віз гучномовні пристрої на антиурядовий протест Олексія Алексеєва, співробітника пошти та сигналіста Сергія Чеботаря, журналіста Геннадія Бреги, телеканала «Jurnal TV» і багатьох інших осіб та ініціатив, що критично ставляться до режиму – який фактично є владою в державі – найбагатшого молдаванина та лідера Демократичної партії Влада Плахотнюка. У 2018 році ми також захищали учасників антиурядових акцій протесту (Олександра Райчук, Георге Петіча, Руслана Вербицького) і адвокатів (В'ячеслава Цуркана, Максима Белінського, Іона Крету, Олександру Берназ) і суддю Георге Балана.

У період з 26 по 28 липня 2018 року відбулася спільна моніторингова місія Фундації та Італійської федерації з прав людини в Молдові, в ході якої ми розглянули ситуацію в сфері: політичного плюралізму і неоднозначної реформи виборчого законодавства, свободи слова, переслідування суддів та адвокатів, невігідних для влади, зловживання довільним затриманням, поводження з ув'язненими та випадків смерті в центрах утримання під вартою і в'язницях.

Участь у діяльності на захист верховенства права та європейських стандартів суспільного життя в Молдові (також в попередні роки) призвело до офіційного звинувачення проєвропейських лідерів опозиції в незаконному фінансуванні політичних партій з-за кордону і співпраці в цій процедурі з Фундацією, якій інкримінували втручання у внутрішні справи країни. Безпосереднім приводом для цього став захід, організований у травні 2017 року Фундацією в Європейському парламенті під назвою «*Moldova at the Crossroads*», в якому взяли участь найбільш активні громадські та політичні діячі з Молдови: лідери опозиції Андрій Нестасе і Майя Санду, журналістка Наталя Морарь, а також Олександру Македон і Анна Урсакі.

Це призвело до створення спеціальної парламентської комісії з розслідування, яка підготувала звіт на цю тему, який потім широко використовувався для внутрішньополітичних цілей (для боротьби з опозицією), а також для пропаганди, що проводиться за кордоном (для боротьби з Фундацією «Відкритий Діалог»). Цей випадок був широко визнаний як політичне зловживання, а зміст самого звіту було перевірено і виявлено, що в ньому міститься неправдива інформація та

маніпуляції. Однак це не завадило використовувати його для нападок на Фундацію з боку польської влади і медійного середовища, що підтримує та пропагує їх.

Разом із молдовським громадянським суспільством і проєвропейською опозицією ми вели (розпочату в 2017 році) ефективну кампанію для взаємозв'язку фінансової допомоги з фондів ЄС і Міжнародного валютного фонду зі станом поваги до прав людини і верховенства права в цій країні. Ми також прагнули ввести санкції проти Володимира Плахотнюка, як людини, яка фактично панує в державі.

Одним із пріоритетних напрямків нашої діяльності було використання механізмів Інтерполу авторитарними державами, зокрема і за межами пострадянського простору (наприклад, Китаєм і Туреччиною). У листопаді 2018 року разом із іншими громадськими організаціями (в основному українськими) ми ініціювали та провели кампанію #InterpolNotForPutin, спрямовану на блокування кандидатури російського генерала поліції Олександра Прокопчука на пост президента Інтерполу. Спільну заяву було зроблено щодо цього 19.11.2018. В кінцевому рахунку, новим президентом Інтерполу став представник Південної Кореї Кім Чон Ян.

Дуже важливою галуззю діяльності Фундації була спроба створити загальний для всього ЄС правовий механізм, який дозволив би ввести персональні санкції проти людей, причетних до брутальних порушень прав людини в різних країнах світу, і який буде важливим інструментом для покарання людей, які порушують права людини, і превентивним механізмом, який допоможе запобігти таким порушенням. Крім того санкції в рамках закону Магнітського можуть бути накладені на посадових осіб окремих (зазвичай недемократичних) держав, які зневажають рішення ЄСПЛ і рекомендації ООН. Ця небезпечна тенденція стає все більш поширеною і зводить нанівець вже існуючі досягнення в сфері захисту прав людини – апелювали ми, зокрема, в спільній заяві з Центром громадянських свобод від 05.12.2018.

В рамках заяви ми закликали уряди країн Європейського Союзу негайно почати роботу над європейським аналогом закону Магнітського. Особи, причетні до порушень прав людини, включно з вбивствами, тортурами, насильницьким зникненням і кримінальним переслідуванням за політичними мотивами, повинні притягуватися до відповідальності за свою злочинну діяльність.

Окрім діяльності на форумі ЄС, у необхідності ухвалення національних механізмів, що дозволяють ввести санкції Магнітського, ми переконували парламентаріїв окремих країн ЄС, зокрема Італії.

В рамках нашої діяльності в Раді Європи, зокрема на сесії Парламентської асамблеї, ми виступали за збереження санкцій Ради і Асамблеї проти Росії, накладених на Росію за агресію проти України та анексію Криму в 2014 році.

До важливіших заходів, організованих Фундацією у 2018 р., належать:

1. 23.01.2018, Парламентська асамблея Ради Європи (ПАРЄ): *Government Against the Rule of Law, Civil Society and Independent Media in Poland*; захід організовано спільно з депутатами Петрою де Суттер (Бельгія; SOC) і Франком Швабе (Німеччина; SOC);
2. 20.02.2018, Європейський Парламент: *Persecution of Lawyers: Selected Cases from Moldova, Azerbaijan, Ukraine, Russia and Kazakhstan*; захід організовано спільно з

депутатами Європейського парламенту: Джулі Уорд (Великобританія, S&D) і Яромиром Штепиною (Чехія, EPP);

3. 23.02.2018, Парламентська асамблея ОБСЄ (ПА ОБСЄ): *Persecution of Lawyers: Selected Cases from Moldova, Azerbaijan, Turkey, Ukraine, Russia and Kazakhstan*; захід організовано спільно з депутатом Хосе Ігнасіо Санчес Амором (Іспанія, S&D);
4. 15.05.2018; Press Club Brussels: Пресконференція, на якій представлено звіт місії моніторингу про порушення прав людини в Казахстані (14-17 квітня 2018); захід організований спільно з Італійської федерацією з прав людини;
5. 26.06.2018; 38-я сесія Ради ООН з прав людини в Женеві: *Persecution of Lawyers and International Instruments for their Protection*; захід організований спільно з Італійської федерацією з прав людини у співпраці з Nonviolent Radical Party, Transnational and Transparty;
6. 19.07.2018; Сенат Італійської Республіки: *In Defence of Civil Liberties. Testimonies from Russia, Moldova and Kazakhstan*; захід організований спільно з італійським сенатором Роберто Рампі;
7. 11.09.2018, Засідання з впровадження людського виміру ОБСЄ / БДІПЛ ОБСЄ: *Defence for the Defenders: Lawyers and Attorneys under Attack for Participation in Politically Motivated Cases in the post-Soviet Area and Turkey*;
8. 23.11.2018, Форум ООН з прав людини, демократії та верховенства права, Друга сесія в Женеві: *Changing Role of Parliaments in Promoting Human Rights, Democracy and the Rule of Law in a Challenging Political Landscape*.

Основними партнерами Фондації у вищевказаних заходах були Італійська федерація з прав людини та Український центр громадянських свобод в Києві. Ми також тісно співпрацювали з Council of Bars and Law Societies of Europe (CCBE), що знаходяться в Брюсселі, і турецької ініціативою «The Arrested Lawyers».

Підбиття підсумків

У 2018 році діяльність Фондації значно розширилася і активізувалася через негативний розвиток ситуації, пов'язаної з кризою верховенства права в Польщі та пов'язаними з цим нападками на Фондацію та її керівників (зокрема, у другій половині року). Паралельно з цим проводилися заходи із захисту прав людини в пострадянських країнах. Завдяки співпраці з Італійської федерацією з прав людини (FIDU) ми також значно активізували діяльність, пов'язану з Казахстаном – аби протистояти новій хвилі переслідувань в цій країні. У звітному році ми вперше зіткнулися з масовою кампанією, спрямованою проти Фондації через її участь в діяльності із захисту прав людини в Молдові. З'явилися також питання про можливу співпрацю молдовської та польської влади в сфері координації діяльності, спрямованої проти Фондації «Відкритий Діалог».

Через неможливість повернення Голови Правління Фондації Людмили Козловської на територію Польщі, великого значення набув брюссельський офіс Фондації, але діяльністю в Польщі, яка зберіглась, управляє варшавський офіс. Незважаючи на численні суперечки з урядом і підлеглими йому органами, Фондації вдалося зберегти незалежність і розвивати свою діяльність за багатьма напрямками.

Детальну інформацію про свою діяльність Фондація публікувала на інтернет-сторінці: www.odfoundation.eu.

2.3. Юридичні події з фінансовими наслідками – немає даних.

3. Інформація щодо здійснення господарської діяльності відповідно до запису в реєстрі підприємців KRS:

Фундація протягом звітного року не здійснювала господарську діяльність

4. Рішення Правління Фундації – у 2018 році. Правління прийняло 1 рішення – додаток No 1.

5. Інформація про розмір отриманих доходів:

Надходження всього – 1299873,04 зл., зокрема:

- a) Кошти від:
  - дотацій: 0,00 зл.
  - пожертв: 1299861,38 зл.

b) Фінансові надходження: 11,66 зл.

c) Інші надходження (зокрема, матеріальні пожертви): 0,00 зл.

d) Інші надходження: 0,00 зл.

e) Платна статутна діяльність: 0,00 зл.

f) Господарська діяльність: 0,00 зл.

6. Інформація про понесені витрати:

Витрати всього – 1239768,07 зл., зокрема:

a) Витрати на реалізацію статутної діяльності (грошові виплати): 1128009,08 зл.

b) Адміністративні витрати 110865,28 зл.

Використання матеріалів і енергії: 3583,54 зл.

Послуги інших суб'єктів: 107031,74 зл.

Податки і сплати: 250,00 зл.

Заробітна плата і соціальне страхування: 0,00 зл.

c) Інші витрати (збільшення витрат за рахунок результатів попереднього року): 0,00 зл.

d) Фінансові витрати: 465,03 зл.

e) Інші витрати 428,68 зл.

7. Дані стосовно діяльності Фундації щодо:

a) кількості працівників – протягом звітного року в Фундації була працевлаштована 1 особа:

Людмила Козловська – Координатор східних проектів;

b) основної суми базової заробітної плати, сплаченої Фундацією – 29245,57 зл.;

c) розміру річної заробітної плати, сукупно сплаченої членам Правління та іншим органам Фундації – 0,00 зл.;

d) витрат на заробітну плату на підставі цивільно-правових договорів – 119530,86 зл.;

e) наданих Фундацією грошових позик — немає;

f) сум, розміщених на банківських рахунках – Фундація не має банківських депозитів, сальдо поточних рахунків

«Raiffeisen Bank»: 60,08 злотых, 0,00 \$ и 54,48 €,

«mBank»: 816,56 злотых, 25,27 \$ и 8847,40 €;

g) вартості придбаних облігацій і розміру долей або придбаних акцій – Фондація не здобувала облігацій, не має ані долей, ані акцій в товариствах комерційного права;

h) придбаної нерухомості – Фондація не здобувала жодної нерухомості; i) придбаних інших основних засобів – Фондація не здобувала жодних основних засобів;

j) сума активів станом на кінець року дорівнює сумі зобов'язань Фондації і складала: 85239,18 зл.;

k) інформація про розрахунки Фондації у зв'язку з покладеними на неї податковими зобов'язаннями – станом на 31.12.2018 року Фондація мала відкриті податкові зобов'язання щодо податкової інспекції у зв'язку з: податком на дохід фізичних осіб, який стягується з фізичних осіб (PIT-4) в сумі 1434,00 зл., податком на дохід, який стягується з юридичних осіб (CIT-8) в сумі 70,00 зл., податком на товари і послуги (VAT-9M) в сумі 0,00 зл. і у зв'язку із внеском до Фонду соціального страхування в сумі 9691,66 зл.;

l) Фондація подавала наступні декларації: CIT-8, VAT-9M, VAT-8, IFT-2R, PCC-3, PIT-4R, NIP-2.

8. Протягом звітного періоду Фондація не виконувала підрядів для державних суб'єктів або органів самоврядування.

9. У звітний період у Фондації розпочалася митно-податкова перевірка «ретельності декларованої бази оподаткування і правильності розрахунку і оплати податку на доходи фізичних осіб, який стягується з юридичних осіб за 2014, 2015 і 2016 роки», яка проводилася Митно – податковою інспекцією в Лодзі.

Як ми повідомляли в минулому році, перевірка була спричинена вимогою, висунутою Міністром координатором спеціальних служб Маріушем Камінським, та Міністром закордонних справ того періоду Вітольдом Вашиковським, після чого керівник Міністерства закордонних справ звернувся до Палати податкової адміністрації в Варшаві з метою початку «комплексної податкової перевірки» в Фондації «Відкритий Діалог».

За оцінками Фондації, дії, які проводилися під час перевірки, були наступним елементом в серії різного роду політично мотивованих репресій, спрямованих проти організації польською владою в липні 2017 року.

Підпис Голови Правління:

.....

Брюссель, 10.12.2019